

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

แม้ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลจะมีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่องค์กรบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ยังคงมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากร ทั้งด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้ ให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความโปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นของตน “แผนพัฒนาท้องถิ่น” ซึ่งในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็น “แผนยุทธศาสตร์” จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผน ที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสามารถบ่งชี้ความสำเร็จของแผนได้ โดยดูจากผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนหรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อจ่านเข้าข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ขยายเขต หรือแม้แต่ยุติการดำเนินงาน

ความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผน

การติดตามถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการ ที่กำลังดำเนินการ โดยที่ “การติดตาม” หมายถึง กิจกรรมภายใต้โครงการซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้ข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินการ หากไม่มีระบบติดตามโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานให้ลุล่วง ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการไม่ได้รับประโยชน์หรือได้รับน้อยกว่าที่ควรเป็น เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานเสียเวลาในการตรวจสอบความขัดแย้งในการปฏิบัติงานภายใต้หน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการในทางกันข้ามหากโครงการมีระบบติดตามที่ดีแล้ว จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุนดำเนินงานด้านต่างๆ ยกตัวอย่าง เช่น การใช้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับบรรลุเป้าหมายของโครงการต่างๆ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นโครงการ และการเสนอทางแก้ปัญหาการติดตามดูความสามารถในการเข้าถึงโครงการของกลุ่มเป้าหมาย การติดตามดูประสิทธิภาพในการดำเนินงานของส่วนต่างๆ ในโครงการและเสนอวิธีการปรับปรุงการดำเนินงาน

ลักษณะทั่วไปของระบบติดตามและประเมินผล

ระบบติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบล จะสามารถตามแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้โดยจะปรากฏในรูปแบบของรายงาน

หน่วยติดตามและประเมินผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับบน หรือระดับจังหวัด ซึ่งองค์กรบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบ และระดับล่าง คือ องค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีสำนักปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลนั้นๆ รับผิดชอบทั้งนี้ หน่วยติดตามและประเมินผล จะมีหน้าที่หลักๆ ด้วยการ 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ในการจัดทำข้อมูล ซึ่งมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับการดำเนินตามแผนงาน

ต่างๆ โดย

– ในระดับล่าง ซึ่งมีสำนักปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่โดยตรงในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเรื่องของการดำเนินงานของโครงการต่างๆ และการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้มีการระบุเอาไว้ตามแบบรายงานที่กำหนด แล้วจัดทำเป็นรายงานภายใต้ห้องค์กรของตน

ได้รับรู้ถึงผลสำเร็จของแผนงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในอนาคต

– ในระดับบน คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด จะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลที่รวมศูนย์ ณ จุดเดียว นอกเหนือนั้นยังจัดทำเป็นรายงานข้อมูลในภาพรวมตามแผนงานในระดับจังหวัดเพื่อแจกลงทั่วภายในหน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนล่างลงมา เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจในอนาคต

2. หน้าที่ในการวิเคราะห์โครงการและตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อได้รับการรวบรวมข้อมูลแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูลของตนเองในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนงานที่ระบุไว้หรือไม่

3. หน้าที่ในการเข้มข้นของกลุ่มตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หมวด 6 ข้อ 28 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น และ ข้อ 29 กำหนดให้คณะกรรมการตั้งกล่าว มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

2. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

3. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น

เสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ทั่วไปทราบโดยทั่วถึง ทั้งนี้ในปีงบประมาณปีใดปีหนึ่งก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ข้อ 30 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาได้ โดยมีข้อตอนดำเนินการ ดังนี้

1. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างข้อกำหนด ขอบข่ายและ

รายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

2. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงาน

3. หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล

4. ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล

รายงานผลการดำเนินการซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการติดตามประเมินผลเพื่อประเมินผลการรายงานผล เสนอความเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนา

ท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ทั่วไปทราบในท้องถิ่นทราบโดยทั่วไปกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ในปีงบประมาณปีใดปีหนึ่งก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน